

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) v sprejema upravnništvo in ekspedicijski v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 214.

V Ljubljani, v sredo 18. septembra 1895.

Letnik XXIII.

„La Settembrata“.

Naši čitatelji se bodo izvestno porogljivo namuzali, opazivši ta izreden napis na čelu današnjega članka. Odkod smo ga povzeli?

V dōbi, ko je živelo rimsko ljudstvo še pod milim žezlom rimskih papežev, živele so med ljudstvom razne narodne navade; razni narodni prazniki so oveseljevali ljudstvo vsako leto ob določenih časih. Tujei, dosepeši v večno mesto, udeleževali so se jih z mnogo radostjo, s posebnim zanimanjem. Veselo so gledali, kako so se pred njimi razvijali narodni prazniki, kako neprisiljeno veselje je zavladalo ob takih prilikah po vsem mestu; staro in mlado, bogato in revno, učeno in neučeno — vse se je radovalo.

Med take ljudske veselice moramo prištevati tudi tako imenovane „Ottobrate“. Meseca oktobra — tistega meseca, kateremu Slovenec pravi po pravici „vinotok“ — se je praznovala vinska trgatve. Voz za vozom je drdral ob lepih oktoberskih dnevih iz mesta; družina za družino se je nastanila za nekaj ur zunaj mesta, veseleč se po vinogradih in gostilnicah bogate trgatve, okušajoč sočno grozdje in prve kaplje prvega vina. To vam je bila „allegria“! Kdor pa ni utegnil za dalje časa iz mesta, podal se je v bližnjo „villa Borghese“ ter ondi sodeloval pri ljudski veselici, kjer se je razvnelo srce bornemu delavcu, kjer si je na prostem privoščila preprosta družina rimskega prostaka čašo domačega pridelka.

Tako se je živelo takrat, ko je Rimljanom gospodovala in pisala tudi državne postave roka papeža.

Odkar pa je zlezla v mesto prostozidarska loža in se vtaborila na Kvirinalu in Kapitolu, odkar načeljuje združeni Italiji kraljevska rodbina savojska, od tedaj se je v Rimu marsikaj izpremenilo. Napredovali so. A kako?

O tistih udomačenih, preprostih, a vendar splošno narodnih veselicah meseca oktobra ne najdeš več sledov. Narodni praznik se je preselil iz oktobra v september, odtod ime: la Settembrata. Toda ne misli, dragi čitatelj, da je to uradno ime, ne — italijanska vlada bi se ga sramovala, dobro vedoč, da beseda, ki vsaj od daleč nekoliko spominja nekdanji „ottobrat“, je bridka ironija sedanjih septemberskih slavnosti.

Venti settembre! To besedo so zapisali v koledar, začrtali so jo po dolgih ulicah, dvajsetemu septembru so razobešali — seveda po državnih hišah, zasebniki jako skromno — 25 let zastave, toda srca narodovega se ta beseda ni prijel.

Letos po preteku 25 let, odkar je prestrelil general Cadorna Pijeva vrata v Rimu, menila je uradna Italija, da napravi velikansko demonstracijo v spomin onega krivičnega dne, velikansk narodni praznik, ki bo ljudstvu z nova vrgel pesek v oči: pesek srebode in narodnega združenja. Ne tajimo sicer, da se bode požgalo mnogo umetnega ognja, da se bode spustilo v zrak dokaj močnih „Evviva“, ali da bi bil to narodni praznik, temu pa moramo odločno oporekati. Tako trdijo celó najliberalnejši časniki italijanski, nazivajoč to svetkovanje „una festa per forza“ — prisiljeno slavnost.

Zares, prisiljena za zunanje države, prisiljena za Italijane. Kako so se širokoustili pred nekaj tedni italijanski liberalni časopisi, kako so bobnali v svet, koliko kronanih glav, koliko diplo-

matičnih zastopnikov se udeležili te slavnosti: — v tem tonu so utihnili. Nihče noče priti — niti nemški cesar, ki je sicer na glasu, da rad potuje. Prireditelji septemberske slavnosti so že tudi naštevili, koliko učenjakov in umetnikov se snide tiste dni v Rimu. I ta nada se je izjalovila. Nemški zgodovinar Mommsen, ki ni na glasu, da bi bil prijatelj papežem, je sporočil, da pride še le po narodnih slavnostih iskat novih virov v vatikanski arhiv.

Prisiljena pa je ta slavnost tudi za Italijane. Mnogo občinskih svetov se je odločno izreklo, da ne pojdejo v Rim kumovat dvajsetemu septembru. In povsod, kjer so mesta sklenila, da odpošljejo deputacijo, povsod je oporekala manjšina; tedaj je slavnost očitno prisiljena.

Upam, da bodo zanimali čitatelje še nekatere podrobnosti iz pripravljavnega odbora. Zeleli so si slavnostne himne za tisti dan. Naročili so jo pri pesniku Carducci-ju, uglasbil pa naj bi jo „maestro Verdi“; a obadva sta odklonila to dvomljivo ponudbo. Potem se je razpisala nagrada: tekmovalo je 300 konkurentov, a nijednemu niso prisodili darila, kajti glasbena vrednost vseh proizvodov je bila pod ničlo.

Mnogo se agituje, da bi se nagromadilo tiste dni v Rimu čim največ ljudstva. Vse se dovoljuje: znižane cene po železnicah, stanovanja zastonj, hrana po najnižji ceni. Pri takih razmerah ni čuda, ako se zbere lepo število radovednežev v večnem mestu. Toda kakošnih se je nadejati? Ko se je praznoval papežev jubilej, prihajali so v Vatikan romarji s celega sveta in iz vseh slojev. A kako so jih opisovali liberalni listi? Rekli so, da se shajajo v Rimu „raztrganci“, „duhovniki s hribov“, „tercijalke“. Sedaj pa menimo, da se je nadejati zares čudnih

LISTEK.

Brezbožne sile.

(Dalje.)

Vsekako je bilo to orjaško delo brezbožnosti, in treba je bilo Proudhona odlikovati. To se pa ni moglo drugače zgoditi, nego da so framasoni sramotili svetniški kult katoliški. Takoj po njegovi smrti je namreč predlagala loža „Les Emules de Mouthyon“, da se naj proglasi Proudhon za „svetnika“. To se je zvršilo še istega leta s slovesno „kanonizacijo“.

Framasoni imajo še več „svetnikov“. Mej njimi je tudi drug glasovit socijalni demokrat Louis Blanc. Toliko bodi v pojasnilo o zvezi mej framasonstvom in socijalizmom.

Kako polagoma pripravlja framasonstvo svoje žrtve za popolno brezverstvo, pojasni naj sledeči odlomek iz pouka, katerega dobi „vitez bronaste kače“ (25. stopinja). Kakor po navadi, vzame se za uvod kaka pripoved iz svetega pisma, katera se potem tako preobrazi, da sledi iz nje ravno nasprotno. „Kača je znamenje angelja luči. Angelj luči je ozdravil Hebrejce v puščavi. Eblis se je namreč usmilil Izraelcev, ker se bili darovali zlatemu teletu, znamenju narave, in ker je bilo mej njimi mnogo potomcev Kajnovih. — Na križu pomeni kača pravega rešnika sveta, Sinaj je njena Golgota in

njena prava slavna Kalvarija. One ljudi, katere je ozdravila kača, vgriznile so krilate pošasti; te pošasti so: trinoštvo, nestrpnost in praznovanje.* Te pošasti se morajo uničiti. — Koga naj časte lože in kapitelji? Mar Adonaja? Pa pogledajte biblijo, kjer vidite na kupe dokazov, pogledajte v zgodovino; povsod vidite, da Adonaj človeštvo neprestano preganja; izgnal jih je iz raja; pošilja jim smrt, potaplja, sežiga jih itd. Angelj luči pa človeštvu vedno pomaga. — Veliki tvoritelj sveta, kateremu se klanjajo lože in kapitelji, torej ni Adonaj, ampak angelj luči, ognjeni duh, genij dela. Božanstvo je razdeljeno na dva vedno si nasprotna principa: dobro in slabo. Njiju ime je različno po verah in deželah. Princip slabega je pri Izraelcih Adonaj, pri Perzijanah Arimanj, pri Egipčanih Tifon; dobri princip je Lucifer, Ormuzd, Osiris. Kateri izmej obeh principov bo slednjič zmagal? Ne dvomimo: dobri princip. Zato bo jedenkrat konec Adonajevega preganjanja: prišel bo dan, ko vržemo Adonaja s sedeža. To bo on dan, ko se bo prostozidarstvo razširilo po vsem svetu in bo dalo človeštvu prvotni raj.“

S temi besedami je namen prostozidarstva pač dovolj izražen. Raj, o katerem se tolikokrat govori

* Trinoštvo pomenja tukaj, kakor vedno, posvetno oblast, nestrpnost in praznovanje cerkveno vero. Brezbožstvo človeštvo res oboje oblasti oprosti.

v framasonskih obrednikih, pomeni ateizem brez morale, brez postave. Br.: H. Zaoton je izdal knjigo: „Dieu voilà l'ennemi!“ (Bog je naš sovražnik.) V tej knjigi so nakopičene vse laži o katoliški cerkvi, postanek ideje o Bogu se razlaga tako, kakor tudi pri nas včasih poskuša kak učen profesor: iz strahu pred bliskom in gromom itd. To je bila knjiga, po godu framasonom! „Bulletin Maçonnique“, oficijelni, vsem ložam doposlani list, jo je hvalil marca meseca l. 1882. tako-le: „Bog je naš sovražnik! To je gotovo odločen vsklik, to je glas, kateri mora odmevati v vsaki duši, katero je ideja bivanja božjega oplašila. Ker, če Bog biva le v domišljiji, kakor trdi pisatelj, če tudi nima več istinitosti, nego centaur, oni bajeslovni človek - konj, ali kakor sirena, ona pravljiska ženska z ribjim repom, če je Bog tem bolj le v domišljiji, ker si ga vsakdo drugače misli, vender je naš največji sovražnik. On je sovražnik človeške narave; ideja Boga je odgovorna za nešteta zla, katera stiskajo ljudi. Zato sme in mora človek Boga preklinjati.“ — Sličnih dokazov iz čisto framasonskih listov, kateri so namenjeni samo ložam, je še na izbiro. Vsakdo, kdor bere liberalne liste, v katerih uredništvu so prostozidarji, lahko spozna, da isti duh veje v njih, le, da se pravo mnenje ne pove tako naravnost. Bog se navadno ne opisuje kot sovražnik, ker bi se s tem ljudje oplašili. Namestu tega se izmišljujejo laži o cerkvi, o veri, o duhovstvu i. t. d. Tudi s tem se doseže brezbožni vspeh.

udeležencev, ako smemo soditi človeka po denarju, katerega na tujem potrosi vsak dan. Oni, ki potrebujejo na dan poldrugo liro, pač niso kaki baroni, grofi in višji državni uradniki. In takim se sedaj pripravlja stan po rimskih prenočiščih.

No, nekaj kavalirjev pa bo že tudi prišlo na rimske slavnosti: predsedniki raznih korporacij v provincijah. Ti bodo stanovali po hotelih in obodovali razsipno — na občinske troške.

Očitno se je za papeževga jubileja romarjem, da jih hranijo iz vatikanske blagajnice. Sedaj pa se poprašujejo po ulicah, kako bode odbor porabil onih 200.000 lir, katere je velikodušno podaril kralj Umberto za slavnost, da je vsled tega bil primoran prevzeti predsedništvo pripravljavnega odbora sindak Ruspoli mesto odstopivšega Garibaldija. Kdo bode pač deležen kraljevega daru?

Vabili so starega moža, ki bolan leži na lavorikah, pridobljenih si pred 25 leti ob Pijevih vratih. I general Cadorna je vabilo odklonil, ker je — bolan. Radi verujemo: mož je imel mnogo lepih nad za bodočnost zedinjene Italije. Koliko se mu jih je pač izpolnilo? Iz strtih nad bolezen vstaja..

Tako pripravlja in snuje uradna Italija septembersko slavnost. V petindvajsetih letih izumrje navadno jeden rod in na njegovo mesto stopi druga generacija. In ta generacija, je li prinesla Italiji jedinstvo, srečo, zadovoljnost? Zgodovina — magistra vitae — je Italijo obsodila. Septemberska uradno proizročena slavnost, protesti katoličanov po Italiji in po celem svetu, in pa veljava rimskega papeža po petindvajsetih letih, odkar je bil oropan svoje dežele, — vse to je živ dokaz, da krivica ostane krivica in da je niti čas niti šumne veselice, niti nasilstvo izprati ne morejo. Krivico treba popraviti.

Shod v Vipavi.

I.

Minolo nedeljo je bil v prijazni Vipavi mnogoštevilno obiskan javen shod, ki ga je priredilo vipavsko kat. pol. društvo.

Mej drugimi odličnejšimi domačini je bil navzoč tudi visokorodni g. grof Lanthieri, ki je radovoljno prepustil za zborovanje obširno svoje dvorišče.

Predsednik društva, veleč. g. dekan Erjavec, kmalu po 4. uri otvori zborovanje, pozdravi navzoče ter predstavi vladnega zastopnika, g. komisarja V. Parmo iz Postojane.

Prvi govornik, g. dr. Zitnik, je nad jedno uro pojasnjeval položaj slovenskega naroda v narodnem in gospodarskem oziru ter razpravljaj tudi vzroke našega žalostnega domačega prepira. Pričetkom govornik opozarja, da je gotovo kateri med poslušalci, ki bode poročal o shodu „Slov. Narodu“, ter prosi, naj sporoči vse, če se mu zdi potrebno in umestno, toda poroča naj resnice in naj ne zavija besed, kakor se je to zgodilo glede shoda v Mokronogu.

A nekoga častiti mora človek, to je v njegovi naravi. Kdor ni za Boga, ta je zoper njega, polovičarstvo ne velja nič. To dokazujejo framasoni sami z najostudnejšim dejanjem, katero more storiti človek — s češčenjem satanovim. (Dalje sledi.)

Popotovanje Miška Zmetenka in Lenarta Barigeljca.

Črtica iz dijaškega življenja; spisal Janko Barle.

(Konec.)

Matiček odide h kovaču, Lenart pa odhiti gori po gojzdu v ono grmovje, nad domačo hišo. Kako mu je bilo pri srcu, ko zagleda čez toliko časa zopet mesto, kjer živi toliko njemu milih in dragih. Vidi vse prav dobro in čuje pogovore svojih domačih. Najmlajši bratje in sestrice igrajo se pred hišo, očetov resnoben glas se čuje iz sobe, a mati, njegova draga mati, pokaže se jedenkrat na pragu, ali blede je in suha. Zakričal bi najraje: „Evo me, vašega potepenskega Lenarta, tukaj sem!“ — vendar sramuje se in prečepi tam za grmom nekoliko ur.

Poldne je že odzvonilo, domači šli so k obedu, Lenart čuje glasno molitev pred obedom, a on je lačen in reven. Po obedu pa na cesti Kolaričev Matiček vodi konja na vodo. Prišedši do Lenartove hiše, ustavi se in ogovori Lenartovo najstarejšo sestro:

„Nu, toraj Lenart se je vendar jedenkrat vrnil domov!“

Vsebina govora je bila nastopna:

Narod slovenski je sicer mal po svojem številu in boren po svojem imetju, toda žilav je in vstrajen tako, da ga tisočletna borba z narodnimi nasprotniki ni uničila, ni pomela z zemlje. Slovenski rod je živa, čvrsta veja na deblu slovanskem, iz katerega še vedno pod varstvom mogočnega orla avstrijskega srka netilo in živilo za svoje življenje in svoj obstanek, dasi mu že večstoletne neugodne razmere izpodvezavajo to naravno zvezo. Slovenci smo odtrgani od severnih svojih bratov; potisnili so nas na zapad, ter kakor v kleščah med Nemci in Italijani bijemo neprestan boj za jezik svoj in zemljo slovensko. Mogočnejši Nemci in Italijani pritiskajo na nas od treh strani, izgubili smo za vedno mnogo nekdanj slovenske zemlje. Pohlevni Slovenec se je umikal tujemu navalu, moral zapuščati selišča, katera si je bil zgradil, zemljo, katero je bil podedoval po svojih pradedih. A če je ostal na svojem domu, moral je zamenjati jezik svoj s tujo govorico, zgubil je svoje šege in navade, prelevil svoj značaj.

Združeni smo sicer pod slavnim žezlom habsburških vladarjev, toda razdrobljeni in razkrojeni v sedmih kronovinah, poleg tega jih mnogo tisočev umira narodno smrt na Beneškem, toda do najnovjših časov je bil naš jezik brezpraven v šoli in uradu. Se danes niso minuli časi, ko marsikje smeš Slovenca, če govori v svojem jeziku. Slovenski učnjaki so pozabljali svoje slovenske matere ter s svojimi deli množili slavo tujih narodov. Ko je naš presvetli vladar, predobrotljivi in usmiljeni cesar Franc Jožef I. (Živahni živio-klici) podelil svojim narodom ustavo, tedaj šele je bil naš jezik priznan enakopravnim z drugimi v Avstriji, tedaj so priznali tudi nam Slovincem iste pravice, kakor drugim avstrijskim državljanom. Začeli smo zopet dihati, narod se je probudil k novemu življenju, da ne gleda malomarno, ko mu mogočna sosedna skušata izkopati — grob. Zaveda se svojih dolžnostij, a tudi svojih pravic, katere zahteva in mora zahtevati z vsemi dovoljenimi sredstvi po svojih zastopnikih v javnih zastopih.

Narodni naši nasprotniki, ki so že sanjali o smrti slovenskega naroda, ki so že v duhu gledali ponemčene in poitalijančene slovenske pokrajine, ti se gnevijo, da narod slovenski vstraja v tej kruti borbi za svoje ime, za svojo zemljo. Koliko je bilo že boja za slovenske ljudske šole na Koroškem, Goriškem in v Trstu, a dobili smo le drobtine z bogato obložene mize, pri kateri sedi avstrijska družina! Kolik krik je bil nedavno v nemškoliberalnem taboru zaradi slovenskonemške nižje gimnazije v Celju, dasi pravični Nemci, tudi inozemski (Kölnische Volksztg.) priznavajo, da se s to gimnazijo nobenemu Nemcu las ne skrivi. Nismo še vsega dosegli, kar nam gré po božjem in državnem zakonu, še nas čaka hud boj za narodne naše pravice, a led je prebit, stvar je prišla v tok, Slovenca poznajo tudi na višjem mestu, zato ne obupajmo, tem-

„Kdo, za božjo voljo?“ — vsiklikne sestra Lenartova.

„Vaš Lenart! Videl sem ga zjutraj na cesti, ko sem šel s konji h kovaču.“

„In domov ga še ni bilo. Morda je zopet kam dalje popihal. Mama, mama!“

In nastane krik, vpitje in letanje sem ter tje. — „Hitro ga pojdimo iskat, morda ga še kje dobimo.“

Lenart gori v grmovju to vse dobro vidi in sliši ter hitro smukne v gozd, da pride zopet na cesto, kamor ga je šla iskat najstarejša sestra. Čuje že njene korake in hoče ravno stopiti na cesto, kar zakriči nekdo izza grma:

„Stoj, potepenec potepeni! Zdaj pa več ne uideš! — in koščena roka spoštovanega vaškega lovca Jurija Svedrička, kateri je Lenarta iskal okoli p. svetu, zgrabi Lenarta za vrat in ga krepko strese:

„Stopaj!“ — reče jezno in mu pokaže pot proti domu. Mej tem prihiti tudi sestra in plakajoč pozdravi zgubljenega brateca.

Odpoitijo se v vas. Ljudje stojé pri oknih in na vratih, da vidijo slavnega popotnika Lenarta Barigeljca. Mej tem mu pridejo že ostali njegovi domači nasproti: mati, bratje in sestre. Bil je cel spreved. Naprej kot skesan grešnik koraka Lenart Barigelje, za njim ponosno s puško in resnobnim obrazom kot kakov orožnik lovec Jurij Svedriček, a za njim mati v solzah in ostali domači. V domači

več gojimo nado, da pravična stvar mora zmagati. (Živahni dobro klici.)

Oglejmo si površno položaj v državnem zboru. Mnogo let je vladala neomejeno nemško-liberalna stranka s svojimi zavezniki, brezvspešen je bil boj s to nekdanj mogočno stranko, dokler je ni strmoglavila njena svojeglavnost in odločna opozicija. Prišel je grof Taaffe, ki je zvaril znani železni obroč iz poljskega, češkega in Hohenwartovega kluba. Ker je bila večina le neznatna in grof Taaffe sam brez trdnih načel, začel je pokati obroč, nastopili so Mladočehi, vlada ni imela večine in morala je odstopiti; Taaffejev načrt volilne reforme je bil le povod ministerski krizi, kajti razmere so bile že nevdržne. Taaffejeva vlada je pokazala mnogo dobre volje, da izpolni najnujnejše zahteve državljanov, a nedostajalo jej je potrebne odločnosti in zaslonbe v zbornici. Koalicijska vlada je prinesla v drž. zbor dolgo vrsto lepih obljub, morda je imela tudi resno voljo, da jih izpolni, toda koalicija se je že porodila s smrtno kaljo, ker vlada je zahtevala, da se odstavi z dnevnega reda vsa verska in narodna vprašanja in nemška levica vsled svoje oblasti ni mogla prenašati tesnih spon, ki so jo vezala. Otresla se jih je povodom celjskega vprašanja, a s tem je vladi in koaliciji izpodnesla noge. Sedanja vlada je le začasna, in kakošna bode prihodnja, o tem nas pouči bližnja bodočnost. Le toliko je gotovo, da brez Slovanov ali celó proti Slovanom ne more v Avstriji vladati nobena vlada. Koalicija pa je za nas Slovence zapustila ta žalostni spomin, da so se naši državni poslanci razdvojili, sedem jih je s konservativnim klubom vstopilo v koalicijo, ostali so se s hrvatskimi poslanci postavili v opozicijo. Mnogo je bilo prepira po slovenskih listih, kateri so pravo pogodili.

Naj sodi kdo o bivši koaliciji tako ali tako, istina je, da je koalicijska vlada obnovila gimnazijo v Kranju ter dovolila slovensko-nemško nižjo gimnazijo v Celju in slovensko ljudsko šolo v Gorici, in to gotovo ne zaradi onih slovenskih poslancev, ki niso bili v koaliciji, in „Narod“ postavlja logiko na glavo, trdeč, „da se je koalicija preje razbila, nego se je slovenska gimnazija v Celju dovolila“ in da smo gimnazijo dobili, ker se je odpravila koalicija. Dogodki nas uče nasprotno, da se je namreč koalicija razbila, ker je vlada zagotovila gimnazijo slov. poslancem v koaliciji. G. dr. Tavčar je lani rekel mej drugim v dež. zboru: „Jaz stojim na stališču, da je danes stvar še nejasna, ne vemo, kaj se bode izcimilo iz koalicije, akoravno je mogoče, da bomo čez leto dni v nekaterih rečeh morali priznati, da se s koalicijo da kaj doseči. Zaradi tega ne obsojam tistih naših državnih poslancev, ki so ostali v koaliciji, temveč tolmačim njih stališče tako, da se niso definitivno odločili, ampak je to le nekaj provizorij, da jim pa bode, ako bodo videli, da koalicija

veži stoji oče molčé. Lenart ga pozdravi, oni mu pa reče:

„Poglej se v zrcalo!“

In res bi imel Lenart v zrcalu kaj videti. Bil je mršav, zagorel in zamazan, obleka ponošena, a čevlji raztrgani. Kaj pa je tega treba bilo?

Hujšega ni nič prišlo. Domači so bili veseli, da se je povrnil oni, kateri je bil izgubljen. Prvo vprašanje dobre matere je bilo:

„Lenart, ali si kaj lačen?“ — a ko oni to potrdi, zakurijo na ognjišču in skuhamo poln lonec prežgane juhe, katero Lenart se slastjo povžije. Le kasneje mu manji bratec, če se je kaj jezil na Lenarta, to očita, rekoč: — „Ali si rad jedel prežgano juho, a?“ — in tako opomni Lenarta na njegovo potovanje. Precej časa je trebalo, dokler se Lenart malo očisti.

Lenartovo potovanje se je počasi pozabilo, ako pride zopet jesen in začetek šolskega leta, gre še jedenkrat v tretji razred in ga tudi srečno dovrši, kakor tudi ostale in danes je svoj gospod. Njegov tovariš spoštovani Miško Zmetenko je pa obesil šolo na klin in se lotil druge službe. Odslužil je že davno cesarja, dobil nekakovo službico in danes ima tudi on svoj kruhek. Sicer sta ona mnogo pretrpela na svojem potovanju, pa se ga vendar rada spominjata kot dogodek na mlada, vetername leta, katera so obema minila prenašlo. Kaj hočemo:

„Mladost — norost.“ — — —

škodi slovenskemu narodu, čast velevala zapustiti tako koalicijo in koalicijske ministre."

Jednako misel je „Narod“ izrazil ob postanku koalicijske. Kako pa je nedavno „Narod“ udrihal po slovenskih poslancih, ki so ostali v koaliciji, češ, vi ste izdali narod in vero, ker ste se zvezali z nemškimi liberalci. Vprašam, ali je to doslednost; je li to prepričanje, ko so v dolenskih mestih podpirali kandidata, da si je izjavil, da stopi v koalicijo? Da, tako nam odgovarjajo, tako zahteva naša taktika, to je, črniti, blatiti moramo vsacega, ki ne pleše po naši piščali. To je tudi jedna točka izmed mnogih poglavij narodnega prepira, o katerem hočem še obširneje govoriti.

Politični pregled.

V Ljubljani, 18. septembra.

20. september na Dunaju. V petek 20. septembra bode v mestnofarni cerkvi sv. Petra slovesni „requiem“ za padle papeževe vojaše. — Dunajski katoličani bodo ta dan pri papeževem poslancu oddajali svoje karte ter s tem izražali svoje sožalje gledé ropa, ki se je pred 25 leti izvršil nad rimsko stolico.

Dunajske občinske volitve. Kakor nam je sporočil brzojav, so se srečno pričele za antisemite občinske volitve na Dunaju. Borba, kakor jo opisujejo časniki, je bila velikanska, ki se je vršila včeraj na Dunaju za tretji volilni razred. Prevladali so antisemitje. Zmagali so v vseh volilnih okrajih, tudi v prvem in drugem (židovskem) okraju. Izvoljenih je 45 antisemitskih kandidatov, v 10. okraju so ožje volitve mej antisemitom in nemškim nacionalcem. Poraz židovsko-liberalne stranke je torej popolen na celi črti. Nič jim ni pomagalo, da so hoteli nahujskati male obrtnike proti antisemitom; tudi mladočeška pomoč, katero so si židje najeli, se je izjalovila, na Dunaju nečejo, da bi jim še zana-prej gospodarili židje. Pomenljivo pri tej zmagi je, da so antisemitje zmagali prvič v notranjem mestu in drugem Leopoldovem okraju. — Prihodnji ponedeljek voli drugi razred, v katerem si bodo gotovo zopet antisemitje pridobili znatno večino.

Novo ministerstvo. Prihodnji mož, gališki namestnik grof Badeni, se je povrnil 16. t. m. zvečer v Levov, da se tam pripravi za nastop nove službe. Pred odhodom se je podal še enkrat k cesarju, kateremu je predložil popolno ministersko listo, na katerej se nahajajo že objavljena imena novih ministrov. Akoravno je liberalno glasilo „Neue Freie Presse“ zahtevalo, da se črtati imeni Bilinski in Ledebur, se vendar ni ugodilo njeni želji. Dalje se trdi, da je grof Badeni liberalni stranki ponudil dve mesti v ministerstvu, toda ta je v svoji velikodušnosti ni hotela sprejeti. Konservativna stranka je dosedaj popolno mirna in čaka le še prihoda grofa Hohenwarta, ki dospe v prihodnjih dneh.

Tržaški mestni zastop. Včeraj smo poročali mej brzojavi, da je tržaški župan dr. Pitteri prekleal za 17. t. m. napovedano občinsko sejo, pri katerej bi se imela predlagati in vsprejeti resolucija, tičeča se petindvajsetletnice oropanja Rima. Napovedano sejo zahtevalo je 20 liberalnih občinskih odbornikov. Prepovedi za to sejo pa ni izdal župan iz lastne volje, ampak vsled pritiska politične oblasti, ki je pretila mestnemu odboru, da ga razpusti, ako sprejme resolucijo. V mestu je vladalo splošno vznemirjenje in z gotovostjo se govori, da bo mestni odbor kmalu razpuščen. Največji hrup provzročajo seveda neodrešeni liberalci, ki se jeze pené, da niso mogli izvršiti svojega brezbožnega naklepa.

Turčija. „Daily Chronicle“ poroča iz Filipopla, da postajajo razmere v Makedoniji od dne do dne resneje. Ker vidijo turške oblasti, da ne morejo zasačiti ter ugnati vstašev, se sedaj maščujejo nad mirnimi prebivalci. Dvaintrideset bolgarskih odličnjakov iz nevkrepškega okraja so vlekli v Solun ter je mučili na vsakovrstne načine, da bi jim povedali o skrivališčih vstašev. Napadli so tudi že več drugih krajev ter požigali hiše in morili mirne prebivalce. Na povelje Visni paše so privedli v Solun še drugih trinajst vstašev ter jih neusmiljeno do smrti mučili. O tem poslednjem dogodku pravečuje „Agence Balcanique“ ter pripomni, da potrjujejo to vest tudi drugi listi.

Belgijski šolski zakon je kralj vkljub največjemu nasprotovanju liberalcev in socialistov potrdil dne 13. t. m. Omenjeni šolski zakon se bode

objavil v nekaterih dneh v uradnem listu in z dnem objavljenja stopi v veljavo. Kakor je videti, so izgubili liberalci popolno ves pogum, ker so jih katoliški poslanci tako osramotili in sijajno premagali.

Ruski car Nikolaj II. in nemški kancler knez Hohenlohe sta se dolgo pogovarjala, kako bi se zatrli države razdirajoči elementi. Knez Hohenlohe je nasvetoval, naj bi se vse države združili v mejnarodni akciji. Car je bil s tem nasvetom neki popolnoma zadovoljen. Na kaki podlagi bi se ta akcija zvršila, o tem najbrže nista ničesar določila. Gotovo pa je, da za tako akcijo so sposobna jedino le versko pravna načela krščanstva, ki bi se morala uvesti tudi v javno življenje.

Francija. Namnožinski davek in zakon gledé cerkvenih dohodkov sta osodepolna za cerkev, ker jo še bolj tlačita pod državno oblast in ker je nasproti državi brezpravna. Vsem Francozom je zagotovljena enakopravnost, le cerkev, njene naprave in njeni služabniki jo nimajo. Cerkev država lahko nalaga, kadarkoli hoče, izjemne zakone in davke. Zakon gledé cerkvenega premoženja izroča državi oskrbovanje farnih dohodkov. Župnik in cerkveni ključarji nimajo sedaj nič več v rokah darov, katere dajejo verniki za vzdrževanje cerkve in službe božje. — Cerkev je popolnoma vklenjena v verige smrtno ji sovražne države.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 18. septembra.

(Pričetek šol.) Danes so se v Ljubljani pričele šole s sv. mašo. V stolnici je daroval slovesno mašo za obe gimnaziji vodja prof. Tomo Zupan. — Dal Bog obilo blagoslova naši nadopolni mladini.

(Potresni vlak), ki je vozil ob času katastrofe mej Ljubljano in Bledom, in je nesrečnim ljubljanskim prebivalcem mnogo koristil, preneha voziti s 1. oktobrom.

(Izpred sodišča.) Včeraj sta bila pri sodišču v Ljubljani obsojena socijalna demokrata krojač Franc Zeleznikar in klepar Ign. Mihevc, in sicer Zeleznikar na 7 dni zapora, poostrenega z jednim postom, Mihevc pa na 24 ur. Tožil ju je odvetniški koncipijent dr. Janko Brejc, ker sta ga z razžaljivimi besedami napadla na znanem socijalističnem shodu v kazini. — Resnica o dogodkih na famoznem shodu gre torej na dan!

(Zadnji sejm v Loki pri Zidanem Mostu) dne 16. t. m. je bil dobro obiskan. Pripeljalo se je mnogo, deloma tudi lepe živine. Barantija ž njo pa ni bila velika.

(Iz Boštanj.) 17. t. m.: Pretekli ponedeljek dne 16. t. m. je bil pri nas sejm. Ta šteje med najboljše v letu, kolikor jih imamo. Letos se pa ni posebno obnesel. Vzrok je pač v tem, ker mu je napoti hodil sejm v bližnji Loki na Štajerskem. Tako so se potem sejmarji razdelili. Prignalo se je sicer, lahko rečemo, precej živine, a kupčija in prodaja pa ni bila povsem povoljna.

(Iz Horjula) 17. sept. Veliko se je že pisalo in govorilo o potresu. Marsikateri posestnik je žalostno gledal svoje poškodovano gospodarsko poslopje. Skrbelo ga je, kako bo popravil tako ogromno škodo, ker je že zadolžen. Toda časniki so prinesli veselo poročilo, da so naši vrli državni poslanci v državnem zboru priborili precejšno svoto Kranjski deželi v podporo. Pri županstvih so se delale prošnje ter s polnim upanjem so nekateri pričakovali ugodne rešitve. Stvar se je dolgo časa zavlekla. To so porabili nekateri hujškači v naši občini in so začeli stranke plašiti, da horjulska občina ne dobi nikake podpore, ker nima župana na pravem mestu in ker ni župan prošnjo pravilno napravil. Tacih lažljivih stvari se je veliko trosilo med ljudstvom, kar je provzročilo veliko nepotrebnega hrupa. Gospodu županu se je godila velika krivica, ker je bil po nedolžnem razvpit. 8. septembra pokliče občinski sluga, naj se vsi, kateri so prošnje vložili, oglase pri županstvu. Umevno je, da je vsak občan pozorno poslušal ta oklic in kar v trumah je hitelo vse k županstvu, da dobe zaželeno podporo. In res! Nekateri so dobili, kar so želeli, drugi več, tretji manj, nekateri pa tudi nič, kakor se je zgodilo tudi po sosednjih občinah. Župan je svojo nalogo dobro izvršil, zato mu večina občanov tem potem izreka dostojno zahvalo.

(Efektno tombolo) je dovolilo finančno ministerstvo občini Križe pri Trzinu. Čisti dohodek je namenjen za zidanje nove kapele ob novi krajini cesti blizu Snična.

(Štiridesetletnica.) Povodom zborovanja „Narodne šole“ in „Vdovsko-učiteljskega društva“ obhajajo peteri tovariši štiridesetletnico svojega službovanja in sicer: gg. Božič Leopold, nadučitelj iz Zirov, Borštnik Janez, nadučitelj iz Šmarje pod Ljubljano, Saje Janez, nadučitelj iz Sentjerneja, Krištof Dragotin, nadučitelj iz Mirne peči in Krapš Leopold, nadučitelj iz Šmarje v Istri.

(Iz Starega trga) se nam poroča: V štev. 200 piše zopet „Slov. Narod“: „Ponesrečena akcija starotrškega obč. zastopa“ in laže in nas sumniči, da smo baje nezadovoljni s politično gosposko, da na skrivnem zabavljamo proti njej itd. Tako obrekovanje in nesramna laž vzbuja največjo nevoljo med našimi možmi. To se je vse rodilo v puhli glavi lažnjivega dopisnika, ki si upa kaj takega trditi brez najmanjšega povoda. Dogodek pa, katerega „Narod“ tako lažljivo opisuje in moza svetovalca napada, vršil se je tako-le: 27. avg. bila je volitev župana in 4 svetovalcev. Med 31 navzočimi odborniki je 28 katol. narod. stranki pripadajočih volilo — 3 liberalci so se pa glasovanja zdržali. — Ko je bila volitev sklenjena, povpraša g. c. kr. okr. komisarja — ki je res nepristransko kakor prve tako tudi te volitve vodil — podžupan in svetovalec iz Pudoba, vasi, kjer sta doma ona dva, katera sta bila tedaj že nad 2 meseca v preiskovalnem zaporu — ali bi bilo mogoče kaj storiti — da bi jih izpustili. Mlaji ima slabotne stariše, stareji (nad 50 let star) nepreskrbljene otroke. Ušla ne bodeta nikamor, če pa ostaneta do zime v zaporu, morala bode občina skrbeti za nepreskrbljene družine, ker jim ne bosta mogla zaslužiti. Tedaj je bila pač dolžnost njegova povprašati — ali je mogoče v tem oziru kaj storiti. To pač ni nič hudega. Bilo je navzočih še kakih 15 odbornikov. Gosp. komisar mu je svetoval, da naj prosijo in da bode že politična gosposka prošnjo podpirala. Sicer je to sodnijska stvar. Nobeden drug odbornik pa ni vedel, da bode to vprašal — to lahko vsi spričajo in tudi da ni govoril besede, ktere mu podtika lažnjivi dopisnik v „Sl. Narodu“. Opravičena nevolja se je oprijela vseh, ko so zvedeli za to zavijanje Narodovega poročevalca. Iz vsega dopisa se vidi onemogla zlobnost in škodoželjnost dopisnikova, menda, ker se pri vlitvi ni nikdo spomnil na skromne njegove želje. Ker se vedno trobi o onih 2 nesrečnikih — ki sta baje razgrajala na shodu — naj omenim, da so ju prijeli po shodu, ko se je razen „Narodovec“ že večinoma vse razšlo in ne na kraju shoda, ampak na javni cesti, in da so starejšega vže 15. sept. izpustili, ker je baje drž. pravdnštvo umaknilo zatožbo. — Mlaji pa niti bil ni na shodu, ampak so ga ljudje srečali, ki so se vračali domov iz shoda in je tedaj še le pozneje prišel in toraj na shodu ni mogel razgrajati. Obdolžen je razžaljih besed proti orožnikom. Nobeden pa ni ud katol. narod. društva, kakor se je svoječasno lažljivo poročalo v „Narodu“. — No, mi se več ne čudimo lažem, saj resnice še nobenkrat o Starotrških razmerah ni poročal. Ljudje pravijo pri nas, da liberalci naši drugzega tako ne znajo, kakor dobro lagati. V tem so zares mojstri. Zato jim nihče več ne verjame. Dogodek, vršeč se vpricho toliko odbornikov, tako lažljivo opisati — to zna le kak resnicoljub „Narodov“.

(Na c. kr. moškem in ženskem učiteljski) se bodo vršili ponavljalni zrelostni izpiti dne 26. septembra od 8.—12. ure. Isti dan od 2. ure naprej bodo tudi ponavljalni izpiti kandidatov tečaja za otroške vrtnarice.

(Ponesrečil) se je 10. t. m. Podgradom France Staniša. Dajal je apno iz apnenice, ta pa se je znotraj porušila in ga zadušila.

(Z južnega kolodvora.) V zadnjem času se je na južnem kolodvoru marsikaj storilo, kar ugaja potujočemu in ljubljanskemu občinstvu. Od 1. t. mes. sta po dnevu vedno odprti dve blagajnici za osebni promet, ob nedeljah in praznikih pa tri. Napisi se napravljajo povsod dvojezični, kar se bode zgodilo tudi nad čakalniciami. Tudi gledé dohoda in izhoda popotnikov se je storilo, kar je sploh v teh tesnih prostorih bilo storiti mogoče. Za čakajoče občinstvo se morda tudi v kratkem kaj zgodi. Zahvala za to gre sedanjemu postajnemu načelniku gosp. E. Guttmannu, ki se mnogo trudi, da bi vsestranski vstrel občinstvu.

(Osebnosti.) V Ljubljani je bil včeraj pri g. med. dr. Jenku v gosteh vseučiliški profesor in geolog iz Peterburga g. Aleksander Ivanovič Vajekov s svojo sestrčno Petrovno Mertvago, ravnateljico ruskega dekliškega šolskega zavoda v

Cetinju. — Dr. Ivan Dečko, odvetnik v Celju, je kupil za 26.000 gld. posestvo Köttinghof v Gubrijah pri Celju. — G. Ivan Rebeck, ključarski mojster, pa hišo v Celju za 6000 gld.

(Imenik porotnikov za 1896. leto) leži razgrnen od 14. do vštete 21. sept. letos na vpogled in v eventuv. ugovore v ekspeditu mestnega magistrata ljubljanskega v navadnih uradnih urah.

(Nove stavbe.) Pcslopje „Narodnega Doma“ je od zunaj večinoma dodelano in osnaženo. Znotraj se vrše zdaj zidarska, slikarska in kamnoseška dela. Poštno in brzojavno poslopje dozidano je v višini I. nadstropja. Prva stavbi bode do prihodnje jeseni popolnoma dovršena in svojemu namenu izročena.

(Polijska kronika.) Mestna policijska straža aretovala je od 16. do 17. septembra v jutro 9 oseb in sicer: 5 zaradi razgrajanja in pijanosti, 3 zaradi potepanja in 1 zaradi pregreška § 45. orožnega zakona. Tatvina ni bila v tem času policiji nobena prijavljena.

* * *

(Iz Trsta.) 17. septembra. Minolo noč je po dolgi bolezni umrl č. g. Miha Jagodec, učitelj veronauka na c. kr. deški meščanski šoli. Pokojnik je bil vzoren duhovnik, obče priljubljen, pravi oče mladine in zvest rodoljub. Dosegel je starost 51 let. Njegovo truplo se prepelje v domačo župnijo Mengiš na Kranjskem. R. I. P.

* * *

(Iz Celovca.) dne 16. septembra: Te dni se z nova začenja pouk na tukajšnjih šolah. Začetek na gimnaziji je dne 28. septembra, na ljudskih šolah dne 23. septembra. — Predstave v tukajšnjem gledališču se pričnu prihodnjo soboto 21. septembra. — V soboto dne 14. t. m. se je slovesno otvorila razstava kuretnina in čebel. Načelnik je imel nagovor. Navzoči so bili mil. knezoškof, deželni predsednik, deželni glavar in mnogo druge odlične gospode. Razstava je zelo zanimiva.

Društva.

(Zabavni večer katoliškega društva za delavke) se je preteklo nedeljo prav dobro oponesel. Prostorno dvorano so dobrotniki, podporniki in društvenice napolnile do zadnjega kotička. Velč. farna duhovščina ljubljanska je iz vsake mestne fare poslala svojega zastopnika, pač lep dokaz za delavke, da njihovi sovražniki in tlačitelji ne bivajo po župniščih, kakor je pred kratkim trditi blagovolil „Slovenski Narod“. — Društveni predsednik preč. gosp. kanonik Janez Rozman je z „angeljevim čiščenjem“ pričel večer. — Posamne točke dokaj obširnega vsporeda so se prav dobro izvršile. Deklamovalke Fr. Vehar, M. Kristof in M. Klepec so v občno zadovoljnost rešile svoje naloge ter žele obilo zaslužene pohvale. Društveni pevski zbor je pod vodstvom svojega pevovodje, L. Belarja, ta večer prvič nastopil. Iz ust navzočih veščakov smo slišali zelo laskavo sodbo. — Gosp. pevovodju je častitati, da je v kratki dobi par mesecev nekatere pevke, katere poprej nikdar niso imele sekiric v rokah, tako dobro izvežbal. Ako bodo tako napredovale, smemo upati, da se bode društvo prav kmalo smelo ponašati s svojim pevskim zborom. — „Društvena“, vglasbil P. Ang. Hribar, se je pri tej priliki prvič pela. Splošno je ugajala poslušalcem. Bog daj, da bi društvenice vedno tako navdušeno popevale kakor ta večer in da bi se z njo vemale za lepo krščansko življenje ter vedno nasprotovale voharju, ki ravno v današnjih dneh preti delavskemu stanu. — Velč. gospod dr. Janez Ev. Krek je govoril o ženskem vprašanju, ki je zamore le krščanstvo prav rešiti. Ženska je bila sužnja v poganski dobi, današnji brezverski vek boče jo zopet, ker je krščanska načela zapustil — narediti sužnjo. Mali skalnati otoki, na katerih so delavke tudi v današnjih dneh kolikor toliko varne — so ravno katoliška delavska društva. Z to blagor navzočim društvencam, da so se v zavetje podale. Marija, katere imendan cerkev danes praznuje, bodi delavkam vzor, katerega naj po svoji zmoglosti posnemajo, bodi jim ščit zoper vse nevarnosti — Govorniku so besede res iz srca, iz polnega prepričanja prihajale, zato so brezdvoma tudi našle pot v srca navzočih. — „Plesni venček in katoliško društvo za delavke“, dramatičen prizor, je po svoji resno-šaljivi vsebini vzbudil dokaj nedolžnega smehu, pa tudi resni opomini, naj se delavke varujo plesnih zabav, gotovo niso ostali brez na sledkov. Igralke so bile prvkrat „na deskah“, vendar so vse prav povoljno igrale svoje naloge. Posebno moramo pohvalno omeniti „stare mlinarice“, njene prelahkoverne Marjetice in nad vse zgovorne in zapeljive Anice, ki se je pa nazadnje tudi spokorila in dala vpisati v „katoliško društvo za delavke“. — Prav primerno je zadnja pevska točka „Pobratimi“ zaključila prijeten večer. Naj bi res vse društvenice kot posestrine v pravi ljubezni in složnosti bile združene mej seboj v čast društvu in v njihovo dušno in gmotno korist. — Srečo-

lov je imel veliko lepih in za delavke primernih dobitkov — le škoda, da je bilo v vrečah preveč praznih listkov. — Ločili smo se z željo, da bi društvo pod vodstvom gosp. predsednika kanonika Janeza Rozmana še nadalje tako lepo napredovalo — ter nas prav kmalo zopet povabilo v svoje prijazne prostore.

(Dopolnilne volitve v odbor „Slovenske Matice“. Jutri teden, dne 26. t. m. bo imela „Slovenska Matica“ svoj XXX. občni zbor v mestni dvorani. Kot vsako leto, se bodo vršile o tej priliki tudi dopolnilne volitve v odbor. Več Matičarjev, ki so v ta namem društvenikom v zopetno volitve vse izstopivše odbornike, namreč gg.: 1. dr. Fr. Detelo, c. kr. gimn. ravnatelj v Novem Mestu; 2. dr. A. Gregorčiča, sem. prof., drž. in dež. poslanca v Gorici; 3. Simona Gregorčiča, vikarja v p. in posestnika na Gradišči; 4. Fr. Hubada, c. kr. učit. ravnatelja v Ljubljani; 5. A. Kržiča, c. kr. učit. profesorja v Ljubljani; 6. dr. L. Požarja, c. kr. gimn. prof. v Ljubljani; 7. A. Senekoviča, c. kr. gimn. ravnatelja v Ljubljani; 8. dr. J. Staréta, c. kr. fin. prok. pristava in pos. v Ljubljani; 9. I. Šubica, c. kr. obrt. strok. šol ravnatelja v Ljubljani in 10. Fr. Wiesthalerja, c. kr. gimn. ravnatelja v Ljubljani. Mesto pokojnega ravnatelja And. Praprotnika priporočajo pa kanonika Sušnika, ki bo vzlasti na gospodarskem polju dobra pridobitev za Matico.

(Pevskega društva „Ljubljane“) izvanredni občni zbor vrši se v nedeljo dne 22. t. m., ob 2. uri popoldne, na vrtu g. Ferlinca. — Vspored: 1. Volitev predsednika. 2. Volitev treh odbornikov v dopolnilni odbor.

Telegrami.

Dunaj, 17. septembra. Presvetli cesar je obiskal danes, okrašen z rumunskim kronskim redom, rumunskega kralja, pri katerem se je mudil nad pol ure.

Dunaj, 17. septembra. Presvetli cesar je odpotoval danes zvečer h konjeniškim vajam v Kis-Czell.

Dunaj, 17. septembra. Prestolonaslednika vdova Štefaniya, koburška princezinja Lujiza in zunanji minister grof Goluhowski so obiskali danes rumunskega kralja in kraljico. Jutri popoldne odpotujeta poslednja dva v Bukarešt.

Podgrad, 18. septembra. Konstituiranje občinskega odbora je dovršeno. J en k o je soglasno z velikim navdušenjem izvoljen županom. Na starem gradu pokajo topiči. Po hišah vihrajo slovenske trobojnice. Praznično veselje povsod. Prodanci izginili. Podgrad ni italijanski.

Dunaj, 18. septembra. Pri obč. volitvah tretjega razreda so izvoljeni v osemnajstih okrajih vsi antisemitje in jeden nemški nacionalce; v desetem okraju je potreba ožje volitve mej antisemitom in nemškim nacionalcem. Liberalci izgube dvanajst mandatov; vseh sedem v notranjem mestu in tri v Leopoldovem mestu, koder imajo antiliberaleci po 100 glasov večine. Sedaj liberalci v tretjem razredu nimajo nobenega zastopnika.

Dunaj, 18. septembra. Antisemiti so v tretjem razredu zmagali v vseh okrajih ter s tem pridobili dvanajst mandatov, ki so bili dosedaj v liberalnih rokah. Nereda v kljub ogromni udeležbi ni bilo nobenega. Kako da raste antisemitizem na Dunaju, razvideti je iz večin, katere so dobili antisemitski kandidati v vseh okrajih. V prvem okraju, ki je dosedaj vedno volil liberalce, imajo antisemitski kandidati večine 100 glasov, v drugem, dosedaj liberalnem, 280 glasov, v tretjem 2000 glasov, v četrtem 1100, v petem 1800, v šestem 1200, v sedmem 1600, v osmem 1000, v devetem 700, v desetem 400, v enajstem 500, v dvanajstem 1200, v trinajstem 1000, v štirinajstem 1100, v petnajstem 800, v šestnajstem 1700, v sedemnajstem 1100, v osemnajstem 1200 in v devetnajstem 500 glasov. Antisemiti so po vseh okrajih slovesno praznovali volilno zmago ter se naukuševali za agitacijo pri volitvi v drugem razredu, v katerem so imeli dosedaj antisemitje 26 odbornikov in jih upajo sedaj še nekaj dobiti. Antisemiti računajo, da bodo imeli v mestnem zboru najmanj 80 glasov.

Dunaj, 18. septembra. Vodja naučnega ministerstva je imenoval vodjo deške ljudske šole nemškega šulvereina, gosp. Iv. Benda,

začasnim glavnim učiteljem na ženskem učiteljišču v Homutovu na Češkem.

Levov, 17. septembra. Ces. namestnik grof Badeni se je povrnil danes z Dunaja.

Tarnopol, 17. septembra. Včeraj so zbolele tri osebe za kolero. Jedna oseba je ozdravila.

Kis-Szell, 18. septembra. Presvetli cesar je ob 5. uri 50 minut zjutraj dospel na tukajšni kolodvor, koder sta ga pričakovala nadvojvodi Rainer in Friderik, mnogo dostojanstvenikov in neštevilna množica občinstva.

Rim, 17. septembra. Kralj in kraljica sta se vrnila s svojega potovanja. Na kolodvoru ju je pozdravila nebrojna množica občinstva. Navzoči so bili vsi višji dostojanstveniki in deputacije raznih društev.

Pariz, 17. septembra. Predsednik Faure je povabil ruskega zunanjega ministra kneza Lobanova, da se vdeleži vojaških vaj v Millecourtu. Lobanov se je odzval temu povabilu in je že odpotoval s francoskim zunanjim ministrom na določeno mesto.

Umrl so:

17. septembra. Adolf Debevo, delavčev sin, 1 mesec, Hradekega vas 17, kron. želodčni in črevesni katar. — Matevž Nunar, kajzar, 56 let, Marije Terezije cesta, na Travniku, jetika.

V bolnišnici:

14. septembra. Jakob Bergant, gostač, 80 let, Philone phrisis.

15. septembra. Ivan Košak, urar, 34 let, jetika.

V otroški bolnišnici:

15. septembra, Ivan Babšek, delavčev sin, 7 3/4 leta, pljučni edem.

Tržne cene v Ljubljani

dne 18. septembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	7 —	Špeh povojen, kgr. . .	60 —
Rež, „ „	6 50	Surovo maslo, „ . . .	80 —
Ječmen, „ „	6 50	Jajce, jedno	3 —
Oves, „ „	6 50	Mleko, liter	10 —
Ajda, „ „	7 —	Goveje meso, kgr. . .	64 —
Proso, „ „	7 50	Telečje „ „	70 —
Koruz, „ „	7 50	Svinjsko „ „	70 —
Krompir, „ „	2 85	Koštrunovo „ „ . . .	36 —
Leča, hkl.	12 —	Piščanec „ „	50 —
Grah, „ „	10 —	Golob „ „	16 —
Fižol, „ „	12 —	Seno, 100 kgr.	1 96
Maslo, kgr.	90 —	Slama, 100 „	1 96
Mast, „ „	66 —	Drva trda, 4 kub. m. .	7 50
Špeh svež, „ „	64 —	„ mehka, 4 „ „ . . .	5 20

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm
17	9. zvečer	738.3	13.6	sl. vzh.	poloblačno	
18	7. zjutraj	737.6	10.6	pr. m. svzh.	oblačno	0.0
	2. popol.	737.0	16.8	„	„	
Srednja včerajšna temperatura 11.6°, za 0.2° pod normalom.						

Konjski cvet

(pomnoženi restitucijski tok)

steklenica 1 gld., 5 steklenic 4 gld.

rabi se za drgnjenje v krepilo konjskih udov. Ta

cvet, mnogo let po izkušenih živinozdravnikih in od praktičnih poljedelcev priznan kot krepilen, lajša otrplost konjskih udov ter služi v krepilo pred in v restitucijo (očiščenje) po kakem trudopolnem delu.

Skušena redilna štupa za živino,

za konje rogato živino, ovce, prašiče i. t. d.

Rabi se skoro 40 let z najboljšim uspehom večinoma po hlevih, ako živinče nemore jesti; zboljšuje mleko.

Zametek z rabilnim navodom vred velja

50 kr., 5 zametkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

priporoča in razpošilja na vse strani s prvo pošto

lekarnar 113 31

Ubalđ pl. Trnkóczy, Ljubljana, Kranjsko.

Zahvala.

560 1-1

Podpisano predsedništvo „Zaveze“ izreka svojo najtoplejšo zahvalo povodom glavnega zbora v Novem Mestu: preblagorodnemu g. županu za prijazni sprejem; slavni čitalnici, oziroma nje odboru za velikodušno prepustitev prostorov „Narodnega doma“; zavednim novomeškim damam za ljubeznjivi sprejem; slavnemu učiteljskemu društvu novomeškega okraja, posebnemu pripravljalnemu odboru in njega načelnikom; gg. pevkam in pevcom in njih neumornemu pevovodju gosp. L. Potrebliu; gospiam tamburašicam; slavnemu novomeškemu godbi in vsemu prebivalstvu novomeškemu za izkazano gostoljubnost, in sploh vsem, ki so pripomogli, da se je VII. glavno zborovanje tako sijajno izvršilo.

Predsedništvo „Zaveze slov. učiteljskih društev“

v Šent-Jurju pri Kranju, dne 10. septembra 1895.

Ivan Šega s. r.,
t. č. tajnik.

L. Jelenc s. r.,
t. č. predsednik.

Zahvala.

559 1-1

Podpisani odbor spolnuje prijetno dolžnost in se najsrčneje zahvaljuje vsem, ki so na ta ali oni način pripomogli do lepega vspeha veselice, katero je priredila podružnica sv. Cirila in Metoda za Šiško v nedeljo dne 9. septembra t. l. na Vodnikovem rojstnem domu pri Zibertu v Zgornji Šiški. Pred vsem se odbor najtopleje zahvaljuje preč. gosp. kuratu Ant. Koblarju za izborni govor, slavnemu tamburaškemu zboru „Ljubljanskega Sokola“ za ubrano tamburanje, slavnemu slov. del. pevskemu društvu „Slavec“ in slavnemu mešanemu zboru šišenske čitalnice za lepo petje. Najiskrenejšo zahvalo izreka odbor darovalcem dobrotkov za tombolo, prodajalkam in odjemalcem tablice in sploh vsem udeležencem veselice.

V Šiški, dne 12. septembra 1895.

Za odbor podružnice sv. Cirila in Metoda
za Šiško:

Jakob Matjan,
t. č. predsednik.

Josip Tavčar,
t. č. tajnik.

Trgovskega učenca in praktikanta

iz boljše hiše, ki sta dovršila spodnjo gimnazijo ali realko z dobrimi spričevali, slovenskega in nemškega jezika zmožna, sprejme v trgovino z mešanim blagom

Janko Traun.

555 2-1

Glince pri Ljubljani.

Pod ugodnimi pogoji iščem

učenca

lepega vedenja, krepkega zdravja, katerega veseli kovaško rokodelstvo. Oglašaj naj se takoj pismeno, ali še bolje osebno pri

Anton Tomšič-u,

542 3-3

kovaču v Vrdu pri Vrhniki.

Št. 1317.

Razglas.

551 3-2

Vodstvo deželne prisilne delalnice daje na znanje, da se bode zalaganje jedilnih stvari,

katere se rabijo za hrano prisiljencev v lastni režiji, za leto 1896 oddalo zakupnim potom zalagateljem, in sicer:

goveje meso v letni potrebščini	7.700 kg.
telečje meso	650 "
moka za prižganko v letni potrebščini	6.500 "
moka bela II. vrste	6.500 "
moka bela I. vrste	120 "
koruzna moka	5.500 "
krompir	20.400 "
fižol	8.000 "
riž	1.500 "
gris	200 "
makarone	2.200 "
ješpren	3.000 "
domača prašičja mast	5.100 "

Na ponudbo se mora kolek 50 kr. pilepiti in so ponudbe v dvojnih zavitkih, od katerih ima zunanji zavitek naslov urada in notranji besede „ponudba za zalaganje jedil“ nositi,

do 1. oktobra 1895

ob 10. uri dopoldne v pisarni vodstva prisilne delalnice zapečateni z izjavo oddati, da je zalagatelj pogoje, kateri so v pisarni prisilne delalnice vsakteremu na razpolago, prebral in da se tem pogojem podvrže. Tudi uzorci jedilnih stvari se tu lahko vidijo.

Vodstvo deželne prisilne delalnice

v Ljubljani, dne 14. septembra 1895.

Št. 9011.

Licitacija lož.

558 3-1

V svrhu oddaje lož v deželnem gledališču za sezono 1895/96 vršila se bo dražba

v ponedeljek dne 23. septembra 1895. l.

v deželnem gledališču, in sicer:

dopoldne ob 10. uri za nemške,

popoldne ob 3. uri pa za slovenske predstave.

Dražbeni pogoji se lahko vpogledajo pri hišniku v deželnem dvoreu, Gospodske ulice št. 2.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 17. septembra 1895.

Najvišje pismeno priznanje Nj. c. in kr. Visokosti prejasne
gospé prestolonaslednice - vdove

nadvojvodinje Štefanije.

Kapljice za zobe

odlikovane

lekarne Piccoli „pri angelju“

v Ljubljani, Dunajska cesta.

Kapljice karjene na pavolo in dejane v votel zob takoj
olajšajo bolečine. 588 50-45

Stekleničica 20 kr.

PRIPOROČILNA NAZNANILA

domačih konservativnih obrtnikov in trgovcev, katera naj cenj. naši naročniki in čitatelji „Slovenca“ blagovolijo uvaževati.

Anton Presker

krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta 16
priporoča se čast. duhovščini in sl. občinstvu
za izdelovanje vsakovrstne obleke
V zalogi ima tudi narejene obleke
za gospode in dečke. — Obleke od 7 gld.
50 kr. do 24 gld., površnike od 6 gld.
50 kr. do 22 gld., nepremočljive haveloke
od 7 gld., 50 kr. do 12 gld., haveloke iz
veljblodove dlake (Kameelhaar) od 12 gld.
do 17 gld., mantile in plašče za gospe itd.
Naročila za izdelovanje oblek po meri
izvršujejo se točno in po poljubnem kroju.
Za dobro blago se jamči.

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firmo priporoča
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Josip Tomec

usnjar in zaloga usnja
v Ljubljani
Streliške ulice
priporoča preč. duhovščini in slav. občinstvu
trpežno doma strojeno
usnje za vsakovrstno
porabo, po nizki ceni.

Laneni firnež

najboljše kakovosti, dobiva se pri

Adolfu Hauptmannu

tovarna za firnež

v Ljubljani, Sv. Petra cesta.

Ilustrovani ceniki potrebščin za obrtništvo, šolo in za
dom zastoj in franko.

Prodaja na debelo in drobno.

Karol Dostal
tapetnik

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 31
se priporoča v najkulantnejše izvrševanje
vseh v svojo stroko spadajočih del, kakor
modrocev na peresih, žimnic, garnitur itd.
Cene nizke.

Valentin Accetto

— zidarski mojster —

v Ljubljani, Opekarska cesta št. 55
priporoča se preč. duhovščini in slavnemu
občinstvu, podjetnikom in društvom v vsa
— v zidarsko stroko spadajoča dela —
bodisi novih stavb, cerkvenih in zasebnih
poslopih, kakor tudi vsakovrstna poprav-
ljanja, vzidavanja in postavljanja lončenih
štedilnih ognjišč, polaganje vsakovrstnega
tudi cerkvenega tlaka, vse po najnižji ceni.

Janez Dogan

mizarski obrt in zaloga pohištva v Ljubljani
Dunajska cesta v Medjatovi hiši
priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu
svojo izvrstno urejeno
zalogo divanov, žimnic, omar, stolov,
postelj itd.
Cenilniki s podobami so franko na
razpolago.
Najnižje cene, izborna blago.

Matija Horvat

čevljarjski mojster v Ljubljani, sv. Petra cesta 32
priporoča se preč. duhovščini in slav. občinstvu
v naročanja raznovrstnega
obuvala
katera izvršuje cenó, poštno, iz zanesljivega blaga
od najpriprosteje do najšice oblike.

Valentin Šubic

podobar in pozlatař v Poljanah nad
skočjo Loko
priporoča se preč. duhovščini in cerkvenim
predstojništvom v izvrševanje vsakovrstnih
podobarskih del
z zagotovilo poštenega in solidnega dela po možno
nizki ceni.

JOSIP ŠUBIC

kipar v Gorenji vasi nad škofjo Loko
priporoča se preč. duhovščini in slav.
občinstvu za izdelovanje
kipov iz lesa in kamena, novih
oltarjev iz lesa in marmor-cementa
v vsakojakem slogu; dalje v prenavljanje
starih oltarjev in drugih predmetov zago-
tavlja joče kar najnatačnejšo izvršitev in
nizko, delu primerno ceno.

J. Kopac,

svečar v Gorici,

Voščarna Prodajalnica
Solčanska cesta 9, Gospodska ulica
priporoča veleč. duhovščini, cerkv. oskrb-
ništvom ter sl. občinstvu garantirane pristne
čebelno-voščene sveče
kg. po gld. 2-45. Sveče slabših vrst za
pogrebe in drugo uporabo prav po nizki
ceni. V veliki izbiri so tudi voščeni zvitki,
okrašeni in preprosti po najnižji ceni.

Alojzij Zorman

trgovina z moko
v Ljubljani, Florijanske ulice št. 7
priporoča vsakovrstno moko po različni
ceni, otrobo, koruzo in koruzno moko.
Prodaja na drobno in debelo ter zago-
tavlja uljudno postrežbo.

Najbolje priporočena

za preskrbljenje vseh

v kurzem listu

zaznamovanih

menic in vrednostij

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Bezirk,

Stefansplatz

Nr. 11, Parterre.

Uradno opravičeni in zapriseženi

stavbinski inženêr in stavbeni mojster

Jaromir Hanuš

priporoča se za izvrševanje vseh

v stavbinsko stroko spadajočih del,

prevzema **poprave hiš** po zelo nizkih cenah, **naprave vodovodov, načrtov in proračunov, mirjenje cest in posestev** itd.

Ustna ali pismena naročila prejema se v **novi hiši na Poljanskem predmestju nasproti domobranske vojašnice.**

518 13

Bukvarna

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

v Ljubljani, Kongresni trg št. 2

priporoča svojo 544 5-3

popolno zalogo

vseh v tukajšnjih in zunanjih učnih zavodih, posebno na e. kr. višji in nižji gimnaziji, e. kr. višji realki in e. kr. moškem in ženskem učiteljsku, dalje na zasebnih, ljudskih in meščanskih šolah vpeljanih

šolskih knjig

v najnovejših izdajah, broširanih in trdo vezanih po najnižjih cenah. Seznamki uvedenih učnih knjig se oddajajo zastonj.

Ker se učni načrt preteklega šolskega leta vsled potresne katastrofe ni popolno skončal, in se mora toraj v novem šolskem letu dovršiti, so odredila ravnateljstva tukajšnjih učnih zavodov, da se morajo še ohraniti začasno knjige pretečenega šolskega leta, ker se bodo še letos rabile.

Bančni in menjalni zavod

J. C. MAYER

545 2

v Ljubljani

se nahaja od danes nadalje

v Grumnik-ovi hiši,

Dunajska cesta števil. 6

poleg lekarne Piccoli.

Dunajska borza.

Dne 18. septembra.	Dne 17. septembra.	
Skupni državni dolg v notah 100 gld. 65 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld. . . 151 gld. 25 kr.	Kreditne srečke, 100 gld. 203 gld. 50 kr.
Skupni državni dolg v srebru 100 " 90 "	5% državne srečke l. 1860, 100 gld. . . 159 " 25 "	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld. 140 " "
Avstrijska zlata renta 4% 121 " 95 "	Državne srečke l. 1864, 100 gld. . . . 196 " 50 "	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld. 17 " 50 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron . 100 " 90 "	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron 98 " 90 "	Rudolfove srečke, 10 gld. 23 " 50 "
Ogerska zlata renta 4% 121 " 60 "	Tisine srečke 4%, 100 gld. 148 " "	Salmove srečke, 40 gld. 70 " 50 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron . . 99 " 20 "	Dunavske vravnave srečke 5% 130 " 50 "	St. Genois srečke, 40 gld. 71 " 50 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld. 1060 " "	Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878 . . 107 " 65 "	Waldsteinove srečke, 20 gld. 53 " "
Kreditne delnice, 160 gld. 401 " 25 "	Posojilo goriškega mesta 112 " "	Ljubljanske srečke 22 " "
London vista 120 " 25 "	4% kranjsko deželno posojilo 99 " 25 "	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld. . 174 " 90 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj. 58 " 87 1/2 "	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4% 99 " 90 "	Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v. 3545 " "
20 mark 11 " 77 1/2 "	Prioritetne obveznice državne železnice . 223 " "	Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld. . . . 540 " "
20 frankov (napoleonov) 9 " 54 "	" " južne železnice 3% 170 " 35 "	Akcije južne železnice, 200 gld. sr. . . 111 " 25 "
Italijanski bankovci 45 " 35 "	" " južne železnice 5% 131 " 50 "	Dunajskih lokal. železnice delniška družba . 78 " "
C. kr. cekini 5 " 68 "	" " dolenskih železnice 4% 99 " 50 "	Montanska družba avstr. plan. 100 " 90 "
		Trboveljska premogarska družba, 70 gld. . 169 " "
		Papirnih rubljev 100 129 " 25 "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.

Kavarovanje za zgupe pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka.

Kalantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.